

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia II de desembre del 1933

SUMARI

A les cinc i tretze minuts de la tarda s'obre la sessió sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Ordre del dia :

Declaració del Govern sobre l'ajornament de les eleccions municipals.

Manifestacions de la Presidència i lectura del Decret de l'honorable President de la Generalitat.

Manifestacions del senyor Lluhi referents a la convocatòria del Parlament a sessió extraordinària.

Resposta del senyor President de la Cambra i rectificació del senyor Lluhi.

Parlament del senyor Conseller Primer.

Els senyors Ventosa i Calvell, Fronjosà, Lluhi, Lloret i Simó i Bofarull exposen el criteri de les respectives Minories.

Resposta del senyor Conseller Primer.

Rectificacions dels senyors Ventosa i Calvell i Conseller Primer.

Lectura d'un Projecte de Llei referent a l'ajornament de les eleccions municipals.

Se suspèn la sessió per tal que la Comissió de Governació pugui dictaminar.

En reprendre's la sessió, és llegit el dictamen de la Comissió de Governació sobre el Projecte de Llei ajornant les eleccions municipals.

També és llegit un vot particular dels senyors Vallès i Pujals i Vidal i Guardiola. Resten damunt la taula.

Lectura d'una proposició signada pels senyors Lluís Companys, Torres, Tauler, Fàbrega, Rovira i Virgili, Riera, Irla, Cerezo, Puig i Ferrater i Soler i Bru demanant que el Parlament acordi : Primer. Aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat davant la situació actual. Segon. Expressar el seu condol per les víctimes innocents i pels que han caigut en el compliment del seu deure; i Tercer. Oferir el concurs de la seva confiança per a ajudar el Govern a dominar el conflicte d'ordre públic i retornar la pau a Catalunya i a la República.

El senyor Lluís Companys la defensa.

Intervenció del senyor Ventosa i Calvell i rectificació del senyor Companys.

Els senyors Lluhi, Ruiz i Ponseti i Lloret exposen el criteri de llurs respectives Minories amb relació a la proposició, contestant el senyor Companys unes manifestacions del senyor Lluhi.

En votació nominal és aprovat el primer extrem de la proposició relatiu a l'aprovació de les mesures preses pel Govern de la Generalitat. Han votat a favor trenta-set Diputats i en contra vuit.

Els segon i tercer extrems, després d'una modificació del tercer, són aprovats per unanimitat.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a dos quarts de nou en punt.

S'obre la sessió a les cinc i tretze minuts de la tarda, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Consellers de Justícia i Dret, de Governació, de Cultura i de Treball i Obres Públiques.

ORDRE DEL DIA

Declaració del Govern sobre l'ajornament de les eleccions municipals

El Sr. PRESIDENT: En tenir coneixement aquesta Presidència d'un Decret dictat per l'honorable senyor President de la Generalitat en el qual es diu: «Demanar al President del Parlament que el dia més pròxim que la Llei li permeti, reuneixi els senyors Diputats, en sessió, per a deliberar sobre l'ajornament i nova convocatòria d'eleccions municipals», aquesta Presidència, d'acord amb l'art. 27 de l'Estatut Interior de Catalunya, ha cregut convenient convocar sessió en el dia d'avui:

El senyor Secretari llegirà el Decret de l'honorable senyor President de la Generalitat.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

(*Entra l'honorable senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*)

(*El senyor Secretari llegeix el següent:*)

«DECRET»

Decretat amb caràcter general per a tot el territori de la República l'estat d'alarma que preveu l'article 34 de la Llei d'Ordre Públic del 28 de juliol del 1933, per haver conceptuat el Govern de la República que en l'actual pertorbació del país concorren les causes de notòria i imminent gravetat a la qual es refereix el precepte esmentat;

Atès que la mesura adoptada pel Govern de la República, en declarar l'estat d'alarma, comporta necessàriament la suspensió dels arts. 29, 31, 34, 38 i 39 de la Constitució vigent, que contenen aquelles garanties indispensables i drets essencials per a l'exercici normal d'una democràcia, més necessàries encara pel que afecta al nostre territori per tal com el poble es disposava el pròxim dia 17 a emetre el seu sufragi per a la renovació de les Corporacions municipals.

Atès que les presents circumstàncies aconsellen de sotmetre al Parlament de Catalunya la conveniència d'ajornar les mencionades eleccions i en el que depengui del Govern de Catalunya de suspendre totes aquelles operacions preliminars que representen mobilització de partits i que poden comportar incidències afectades per la mesura extraordinària que hem esmentat, per tal com sense la plena llibertat i

garanties que estableix la Constitució es fa impossible d'establir aquells contactes i d'emprendre aquelles actuacions necessàries per a la formulació de les llistes que han de concórrer a la lluita electoral, a part que de subsistir aquell estat d'alarma s'impossibilita així mateix la propaganda dels partits i la normal actuació dels organismes cridats a intervenir en les operacions electorals de caràcter previ.

A proposta del Conseller de Governació i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Primer. — Suspendre tots els actes preparatoris de les eleccions municipals del dia 17 de desembre d'aquest any i especialment la presentació de llistes que preveu l'art. 42 de la Llei de l'11 d'agost del 1933.

Segon. — Presentar al Parlament un Projecte de Llei per a l'ajornament de les eleccions municipals convocades per al 17 del present mes de desembre i assenyalament d'una nova data per a la convocatòria d'aquelles.

Tercer. — Demanar al President del Parlament que el dia més pròxim que la Llei li permeti, reuneixi els senyors Diputats en sessió per a deliberar sobre l'ajornament i nova convocatòria d'eleccions municipals.

Quart. — Del Present Decret se'n donarà compte al Parlament a la primera sessió que celebri.

Barcelona, 9 de desembre del 1933. — El Conseller Primer, Miquel Santaló. — El Conseller de Governació, Pere Mestres.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. LLUHÍ: Jo havia demanat la paraula per a referir-me a les declaracions fetes per la Presidència.

El Sr. PRESIDENT: Si el senyor Conseller Primer...

El Sr. CONSELLER PRIMER: No tinc inconvenient en què parli ara el senyor Lluhi.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Per les paraules pronunciades pel senyor President de la Cambra, em fa la impressió que no hi ha hagut, possiblement degut a què no hem pogut sentir bé les seves paraules des dels escons d'aquesta Minoria, el degut aclariment de motius, pel que fa referència a què el President del Parlament faci ús de l'article 27 de l'Estatut de Catalunya, per a convocar una sessió extraordinària del Parlament. Si tal com nosaltres hem sentit, la Presidència de la Cambra perquè ha tingut coneixement d'un Decret del Govern, suposem que per ofici, convoca la sessió d'avui, jo he de fer la manifestació que entenc que hi ha una contradicció clara amb l'article 27 de l'Estatut Interior de Catalunya, perquè, segons l'article 27 de l'Estatut Interior de Catalunya, que regula l'obertura i el funciona-

ment del Parlament, s'assenten tres bases, en forma que el Parlament es reuneix en el seu Palau sense necessitat de convocatòria el primer dia hàbil dels mesos de març i octubre de cada any, sempre que sigui convocat pel President de la Generalitat i també pel President del Parlament. Tres bases: una base, dimanant del propi Parlament, de reunir-se amb data determinada; una base que representa una facultat del President de la Generalitat per a poder convocar el Parlament; i una tercera base que representa una facultat del President del Parlament per a poder-lo reunir. Així les coses, si haguéssim de fer una distribució adient de l'exercici dels poders dintre de les institucions polítiques catalanes, la reunió d'avui, lògicament, sols podia tenir lloc a iniciativa del President de la Generalitat. El Parlament avui està reunit en una funció la necessitat del qual ha apreciat el Poder Executiu de Catalunya, i, per tant, la iniciativa d'aquesta reunió del Parlament, amb una interpretació a juí nostre adequada a les institucions polítiques de Catalunya i de la Llei que regula aquest Estatut Interior, havia de venir a iniciativa del President de la Generalitat. Es podria discutir si aquesta iniciativa, en mèrits de la delegació, la podia exercir també el Conseller Primer — nosaltres creiem que no —, però, com sigui, aquesta Minoria desitjaria saber quines raons ha tingut la Presidència de la Cambra per a fer un acte que en cert punt pot ésser que estigui en contradicció amb la lletra de l'Estatut Interior, perquè sembla que no respon a una necessitat sentida pel propi Parlament, que no respon a una necessitat que faci que el President del Parlament faci funcionar aquest poder amb independència de tota pressió, de tota iniciativa o de tota direcció, que correspon a altre poder, en quin cas és aquest altre poder el que ha d'assumir tota la responsabilitat. I per aquesta anomalia, si existís, aquesta Minoria desitjaria que la Presidència ens fes unes explicacions concretes.

El Sr. PRESIDENT: Amb molt de gust donarà la Presidència els aclariments que ha sollicitat el senyor Lluhi.

D'acord amb què el Parlament, segons l'article 27 de l'Estatut, es reuneix automàticament; d'acord amb què es reuneix també per convocatòria del President de la Generalitat; i d'acord també de què es reuneix per acord del President del Parlament. En aquests moments no està reunit automàticament, perquè celebrem les sessions ordinàries d'aquest període. Si hagués estat tancat el Parlament potser hauria estat preferible que s'hagués convocat per la Presidència de la Generalitat. Però trobant-nos en un període de celebració de sessions, i en tenir-se coneixement del Decret del Govern, en el tercer extrem del qual es diu: «Demandar al President del Parlament que el dia més pròxim que la Llei li permeti, reuneixi els senyors Diputats en sessió per a deliberar sobre l'ajornament i nova convocatòria d'eleccions municipals», aquesta Presidència no podia entrar en el fons de qüestió, perquè qui havia d'apreciar aquestes consideracions era el Govern, sentint-se inclinat a reunir l'Assemblea que, en definitiva, es sobirana; el President, interpretant aquest ar-

ticle i creient que amb això era encara més respectada la sobirania del Parlament, ens hem reunit aquí.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: No puc compartir — i ho lamento, naturalment — l'apreciació conada per la Presidència respecte de què fos ella la que convoqués l'Assemblea, i he d'insistir perquè crec d'interès iniciar un precedent respecte al funcionament de les institucions polítiques catalanes i de la funció que té poder dintre dels seus límits.

Per això he de manifestar i sustentar, sense més preàmbul, el criteri d'aquesta Minoria, que considera que havent rebut la Presidència una exortació del Govern...

El Sr. PRESIDENT: Un Decret.

El Sr. LLUHÍ: Com a tal Decret no pot manar el President de la Cambra.

El Sr. PRESIDENT: Expressava el seu desig.

El Sr. LLUHÍ: Si expressava el seu desig, resulta que el Consell Executiu feia una suggerència al President del Parlament, i nosaltres creiem que, vetllant pel prestigi del Parlament, s'havia de contestar al President de la Generalitat que, tractant-se d'una iniciativa del Consell Executiu, se seguís el camí legal traçat per l'article 27 de l'Estatut que fa referència a què sigui el President de la Generalitat el qui convoqui, en aquests casos el Parlament.

El criteri d'aquesta Minoria, doncs, és que sempre — i en aquest cas s'havia d'haver fet així —, sempre que a iniciativa del Consell Executiu de la Generalitat s'hagi de reunir el Parlament de Catalunya en sessió extraordinària, aquesta iniciativa de convocatòria correspon al President de la Generalitat, i el President del Parlament no ha de permetre mai que una iniciativa que no correspon a ell es tradueixi en una reunió del Parlament filla d'una convocatòria de la Presidència. Per això sentem aquest punt de vista de què el Parlament acordi que en circumstàncies semblants, és a dir, a iniciativa del President de la Generalitat, President del Consell Executiu, que no pugui ésser mai feta l'obertura del Parlament sinó per convocatòria del President de la Generalitat, seguint-se així el camí legal marcat per l'article 27 de l'Estatut Interior de Catalunya.

Les conveniències del Poder Executiu les ha de suportar el Poder Executiu, ja que, altrament, es podria creure que es tracta d'una simple apreciació, com sembla que s'acostuma a interpretar-ho ací, però nosaltres hem de protestar de què el President de la Generalitat sigui sostret al Parlament i de què pugui semblar que s'ha cercat aquesta fórmula per tal d'evitar que el President de la Generalitat hagués hagut de fer convocatòria extraordinària i venir aquí a posar de manifest l'objecte de tal convocatòria, i que per a salvar aquesta necessitat s'hagi acceptat aquesta fórmula que nosaltres no podem acceptar.

El Sr. PRESIDENT: Si considera la V. S. que això implica un vot de censura a la Presidència, hi ha el camí legal per a fer-ho. Té la paraula el Govern.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: Tothom coneix sobrerament, per dissort, la

situació anormal en què viu Catalunya, tal vegada amb una intensitat superior a la resta d'Espanya en aquests moments. Aquesta situació anormal no és d'avui ni de fa vuit dies. El Govern de la Generalitat tenia prous antecedents per a estar amb molta anterioritat vigilant, i en virtut del coneixement que tenia dels intents de pertorbació que hi havia al nostre poble venia preocupant-se i prenent totes aquelles mesures que eren al seu abast, primerament per tal de veure si evitaria que s'arribés a la realització d'aquest estat de pertorbació en què ens trobem avui, i, en segon lloc, per a prendre totes aquelles mesures de defensa que fossin precises en el cas que no sortissin els efectes pretesos les mesures de prevenció i les mesures d'estudi que van ésser les inicials. Malgrat això, no ha estat possible evitar que Catalunya visqués una vegada més aquesta situació de pertorbació, aquesta situació angoixosa i dolorosa a la vegada.

Entre les mesures preses pel Govern de la Generalitat per a evitar l'alarma en la situació en què ens trobem avui hi ha un dels acords del Consell de la setmana passada — no, de darrers de l'anterior a la passada —, pel qual, coneixent l'estat a què havia arribat el perill d'aquesta pertorbació i d'acord amb el Govern General de Catalunya, va disposar-se una vigilància extraordinària, varen efectuar-se unes consultes, i el resultat d'aquestes consultes, que coincidí exactament amb les notícies que tenia el Govern de la República de la resta d'Espanya, va motivar que vingués la declaració de l'estat de prevenció per tota la República. Aquest estat de prevenció fou declarat el dia 2.

No escapava al Govern de Catalunya la importància excepcional que tenien per a casa nostra aquestes mesures estant convocades les eleccions municipals per al dia 17, és a dir, trobant-nos en ple període electoral i havent-hi assenyalada una data per aquestes eleccions precisament per una Llei votada per aquest Parlament.

Per tal de donar a aquest fet tota la importància amb el desig que no hi hagués cap modificació ni en la data de la celebració de les eleccions ni amb tot allò que comporta la preparació electoral, va aconseguir-se que, en declarar-se l'estat de prevenció a tot Espanya, pel Govern de la República, es fes precisament una excepció per a Catalunya en allò que feia referència a propaganda electoral. Però dissortadament els fets varen agreujar-se en tal forma, especialment a partir de divendres de la setmana passada, que el Govern de la República, vetllant, de la mateixa manera que en la seva esfera d'acció ho feia el Govern de la Generalitat, pels alts interessos del país, considerarà indispensable declarar l'estat d'alarma. La declaració d'aquest estat, feta dissabte dia 9, com saben tots els senyors Diputats, comporta entre altres coses la suspensió del dret de reunió, i comporta així mateix, per la premsa, en el que afecta a la llibertat del pensament i a la propaganda — a tota mena de propaganda escrita —, la prèvia censura, i altres mesures que no tenen menys gravetat que aquesta. Però, a més de tot això, havent-se manifestat, no solament a Barcelona, però sí principalment a Barcelona, la lluita amb caràcter de violència, el Govern de la Generalitat cregué que era un deure elemental prendre

la mesura — prendre-la interinament, perquè, per afectar una disposició votada per aquest Parlament, el Govern no podia, ni se li ocurrirà mai, tenir una manca de respecte o de consideració a una disposició d'aquesta naturalesa —, d'acordar la publicació d'un Decret ajornant les operacions que havien de realitzar-se el dia 10 per les eleccions municipals convocades per al dia 17. Va semblar-li que, amb això, no es mancava en absolut a cap dels preceptes legals que regeixen la vida de Catalunya, fins a l'extrem que no feia més que deixar sense vigor l'ordre donada pel Conseller de Governació assenyalant el dia 10, per aquelles operacions, perquè amb el Decret amb el que es modificava aquesta ordre, en què s'ajornava allò que disposava aquesta ordre, ni s'ajornaven les eleccions municipals ni es modificava absolutament per a res la Llei que regula com han de fer-se les eleccions municipals. I al mateix temps que prengué aquest acord, prengué també el de presentar al Parlament de Catalunya el Projecte de Llei que es troba damunt la taula, precisament perquè fos el Parlament de Catalunya qui, si considerava la gravetat o la importància que tenen els fets que vénen desenvolupant-se a Catalunya, assenyalés arribada l'hora, el dia per a la celebració d'aquestes eleccions municipals.

No crec que siguin necessàries més explicacions ni que hagi de donar més arguments. Jo no crec convenient ni oportú que intervingui en la interpretació que ha fet el senyor Lluhi respecte a l'article 27 de l'Estatut Interior. Tot el que el Consell de la Generalitat ha fet, en quant a això, ha estat amb mires a accentuar, precisament, el prestigi del Parlament de Catalunya, considerat ja reiteradament per nosaltres en aquesta Cambra en altres ocasions. Res més. *(Molt bé, en la Majoria.)*

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyors Diputats: La qüestió que ve plantejada pel Decret de la Generalitat, i per les paraules que acaba de pronunciar el senyor Conseller Primer, té dos aspectes: un, que fa referència a l'ordre públic; l'altre, a la suspensió concreta de les eleccions municipals.

Quant a l'ordre públic, és evident, senyors Diputats, que el manteniment de l'ordre social contra tota subversió violenta, i més si aquesta subversió violenta pren la forma, com la pren actualment, d'atemptats criminals contra les persones i contra les coses, és quelcom que està per damunt de tota discussió de partits i de tota diferència d'ideologies. Crec que tots nosaltres, per damunt de totes aquestes diferències, hem d'afirmar la nostra voluntat de mantenir l'ordre social i el respecte a les Lleis en contra de tot intent i en contra de tota obra de subversió violenta. Nosaltres, homes d'ordre i de Llei, en aquest punt, al costat sempre de l'autoritat constituïda per aquest manteniment de l'ordre. Nosaltres hem de fer aquesta manifestació, i hem de fer també una altra manifestació, que crec devia estar en l'esperit, si no hi ha estat en les paraules, del Govern; és una consideració de respecte, una consi-

deració d'admiració, de gratitud per a les víctimes innocents que han caigut als carrers de Barcelona i, més encara, que aquelles víctimes de la força pública que han caigut en compliment del seu deure i en la defensa de la nostra societat i en la defensa de la República. (*Molt bé! en la Minoria de Lliga Catalana; rumors d'aprovació en la Majoria.*)

Però jo crec, senyors Diputats, que no interpetaria l'opinió pública ni el sentit general, si jo limités les meves paraules a aquestes manifestacions, que podrien semblar unes manifestacions vanes. La subversió de l'ordre social que avui lamentem, no és un fet isolat, no és un esclat violent que hagi vingut avui; és la manifestació d'una malaltia crònica. Atracaments, assassinats, violències, vagues declarades il·legals — no amb finalitat professional, sinó amb finalitat de subversió revolucionària —, tot això és el que es ve manifestant en aquests darrers temps, i darrerament, fa potser quinze o vint dies, que tot Catalunya, tota Espanya potser, vivia en l'angoixa de l'amenaça constant per aquell dia, per a unes hores després, de la subversió violenta que havia de produir-se al carrer. Bé: aquest estat de malaltia crònica — que, evidentment, podem discrepar en quant a les causes, però no podem discrepar en quant a l'afirmació que és un estat incompatible amb tota vida civilitzada —, té unes causes molt foncles. No és la manifestació d'uns quants exaltats o obcecats revolucionaris que vulneren les Lleis comuns en voler passar per damunt d'un ordre social que ells judiquen dolent: obeeix també a causes més foncles. I és que ens hem de fer càrrec, senyors Diputats, que l'ordre públic no és merament un ordre extern i material; és quelcom que té unes arrels espirituals de les quals no es pot prescindir sense matar la sava que fecunda l'arbre. I, naturalment, si es viola sistemàticament la Llei, serà materialment impossible exigir als altres que la respectin. La demagògia no pot fer-se amb comptador per a guardar fins on pot arribar i quin és el límit i quin és el moment en què ha de tancar-se. Si es desprestigia l'administració de justícia, en lloc de corregir-la o d'esmenar els seus defectes, no pot exigir-se als altres que la respectin. Si s'amenaça amb una revolució en el cas de perdre unes eleccions...

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...no pot exigir-se a aquells que, obcecats o no, creguin que el seu ideal està en subvertir un ordre social constituït, que no facin aquesta revolució, per quelcom que ells judiquin més important que la pèrdua o el guany d'unes eleccions determinades. És tot un sentit d'autoritat que no es manifesta ni amb els màusers de la Guàrdia Civil, ni amb les presons ni amb unes repressions violentes que, a judici meu, s'ha de manifestar amb sancions suaus, moderades, limitades, però fetes efectives d'una manera inflexible. Jo crec, per exemple, que moltes de les perturbacions, que moltes de les transgressions de Llei que hi ha hagut en el camp de Catalunya, amb vint penyores de 50 pessetes, que s'haguessin fet efectives, per a donar la sensació de què la Llei havia d'ésser respectada i que l'autoritat es volia fer efectiva, s'hauria impedit que es fessin. I és que hi ha tot un sentit de poder

públic que té, com a fonament principal, com a manifestació principal, aquest sentit de dignitat que el col·loca per damunt de les diferències de partit i que el fa incompatible amb una actuació partidista.

Jo, per això, sense entrar avui en la discussió — que crec que seria fora de lloc —, he de lamentar, perquè em sembla una cosa lamentable, que el senyor President de la Generalitat pronunciés ahir una allocució per ràdio, que ha estat després reproduïda pel *Full Oficial del Dilluns* d'avui, que certament no ve a augmentar el prestigi de les autoritats autonòmiques de Catalunya. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana. Rumors perllongats en la Majoria.*)

El Sr. GALÉS: La sinceritat no us prova.

(*El senyor Vidal i Guardiola dirigeix unes paraules al senyor Galés que no arriben a la taula dels taquígrafs.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo no vull parlar ni vull entrar avui en discussions sobre això; crec que el moment en què està subvertit l'ordre públic, no és el moment en el qual haguem d'entrar en discussions sobre aquest document, que podrà promoure, un altre dia, un debat en aquesta Cambra. Però he d'enllaçar-ho, perquè és una mateixa manifestació amb el mateix esperit del Decret que ve avui a aquesta Cambra i ha motivat la reunió d'aquesta Cambra amb el Decret dictat pel Govern de la Generalitat ajornant les eleccions municipals. Dic que ho enllaço amb això, perquè aquest Decret és una manifestació del mateix esperit, ja que significa que s'ha pres peu en la subversió de l'ordre públic per a realitzar una maniobra electoral i per a suspendre les eleccions. (*Fortis rumors de protesta en la Majoria.*)

El Sr. GALÉS: Això és indigne!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No, si ja us ho explicaré, paciència, que ja us ho explicaré.

El Sr. ARMENDARES: Ja sabem els arguments del senyor Ventosa.

El Sr. GALÉS: El lacai del rei. (*Es promou una discussió entre diversos senyors de la Majoria i la Minoria de Lliga Catalana, que la Presidència acaba.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Dic que em sembla aquesta suspensió un pretext, perquè l'esclat d'avui tenia antecedents d'abans. No és la primera vegada que es manifesta, i, naturalment, jo dic que produïa una impressió un xic estranya diumenge al matí agafar, per exemple, el número de *La Humanitat* i llegir amb grans titulars «El moviment està fracassat a tota la República», i a seguit llegir una comunicació del senyor Conseller de Governació notificant d'una forma absolutament anormal als Partits polítics que en virtut del moviment que hi havia a tot Espanya s'havia de suspendre la presentació de llistes per a l'endemà. (*El senyor Arnau pronuncia unes paraules; rumors en la Majoria i Minoria de Lliga Catalana.*) Tingueu paciència, que després examinarem tots els aspectes. No és la primera vegada, perquè quan es varen celebrar, per exemple, les eleccions municipals en la resta d'Espanya en alguns municipis en els quals s'havien nomenat Comissions gestores — va ésser en el mes d'abril darrer — la situació era semblant a la d'ara. Em direu: no s'havia declarat l'estat d'alarma. Sí; però hi havia la Llei de defensa a la República, i, naturalment, com que hi havia aquesta Llei, el Poder públic tenia, sense declarar l'estat d'alarma, els mateixos drets que té avui. I, a més, és que no es podia realitzar

la propaganda? ¿I per què no es podia exceptuar la propaganda electoral? Cap dels Partits que intervenien en aquestes eleccions no tenien participació en el moviment subversiu. Avui mateix, amb la prèvia censura, s'ha notificat als diaris que només havien de portar a la censura allò que es relacionés amb l'ordre públic concretament. Per consegüent, el mateix podia realitzar-se també amb l'ordre general.

Però vull suposar que no sigui així. Vull suposar que no sigui així. ¿Es que l'acord del Govern era tan urgent? ¿Es que s'havia d'adoptar precisament el dissabte a la tarda? No; perquè l'endemà no s'havien de celebrar les eleccions, l'endemà només s'havien de presentar les llistes a la Junta Municipal del Cens. ¿Per què el Govern, per la seva pròpia autoritat, havia d'anar a suspendre l'execució d'una formalitat electoral indispensable, que no venia d'una ordre del Ministre de la Governació, sinó que venia de la Llei Electoral, perquè en tot allò que no està previst en la Llei Electoral vigent, regeix la Llei Electoral anterior, la Llei Electoral actual, segons la qual s'han de presentar les llistes el diumenge anterior a les eleccions. (*Signes negatius dels senyors Consellers de Justícia i Dret i Governació.*) Com que no?

El Sr. CONSELLER de Governació: No hi han llistes.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: S'han de presentar els candidats.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es molt diferent el procediment.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ¿Què ha d'ésser diferent! s'han de presentar el diumenge anterior al dia de l'elecció. Aleshores, ¿per què es va suspendre el dissabte? Jo no sé si era perquè vosaltres no teníeu enllestida la llista... (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Es va suspendre en declarar-se l'estat d'alarma.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ... o perquè us convingués per altres raons; però per raons d'ordre públic, no, perquè no tenia res que veure l'ordre públic amb la presentació d'unes llistes a la Junta Municipal del Cens.

Encara hi ha més. Es féu això en una forma tal que el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* de dissabte surt en forma pintoresca; diu: «Enllestit el dissabte, 9 de desembre», no publicat. Jo no sé què vol dir, *enllestit*. «Enllestit el dissabte, 9 de desembre» a la tarda per anar a decretar la suspensió d'unes llistes que havia de tenir lloc a la Junta municipal l'endemà diumenge. ¿I quin objecte tenia això? No em vull ficar amb quina era la vostra finalitat i el vostre propòsit, però si que us diré quin és el resultat: ¿és que vosaltres creieu que sou respectuosos amb el Parlament col·locant el Parlament davant d'un fet irreparable, venint-li a demanar, al Parlament, si s'han d'ajornar o no s'han d'ajornar les eleccions, quan si el Parlament acorda no ajornar-les les eleccions no poden celebrar-se per no haver-se presentat les llistes diumenge? Aleshores, vosaltres, per la vostra pròpia autoritat, heu anat a suspendre l'execució d'una Llei. Ah! I això no podíeu fer-ho sense faltar a l'Estatut Interior de Catalunya, i ho heu fet faltant a l'Estatut Interior de Catalunya. Perquè l'Estatut Interior de Catalunya té un article, el 37, en el

qual s'estableix que el Parlament nomenarà, immediatament d'haver-se constituït, una Diputació de quinze Diputats i quinze suplents integrada per representants de les diverses fraccions que el formin en proporció al nombre de cada una d'elles, i aquesta Diputació quan el Parlament no estigui reunit — era el cas de dissabte passat — té per objecte: «Tercer. Resoldre respecte a les atribucions que els arts. 45, 56, 71 i 74 li confereixen.» I l'art. 56, diu: «El President, quan no estigui reunit el Parlament, a proposta i per acord unànime del Govern i amb l'aprovació de les dues terceres parts de la Diputació Permanent, podrà, en casos excepcionals que requereixin una decisió urgent, establir per Decret sobre matèries, la regulació de les quals correspongui al Parlament.» Si el Govern estimava que l'assumpte era d'una tal urgència, ¿per què dissabte a la tarda no convocava la Diputació Permanent per a sotmetre-li el cas? No ho va fer-ho, i en lloc d'això va *enllestir* el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, dictant-hi una disposició en la qual ja prejutjava la resolució del Parlament en el sentit que fa impossible que el Parlament prenguéss una resolució distinta.

Jo us dic, senyors Diputats i senyors del Govern, que això constitueix senzillament un delict. I vaig a demostrar-ho, perquè no m'agrada fer afirmacions que no tinguin realitat. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. ARMENDARES: Qui parla de delictes!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Hi ha en el Codi penal espanyol un article, el 382, que diu: «El funcionario público que invadiera las atribuciones del Poder legislativo, ya dictando reglamentos o disposiciones generales excediéndose de sus atribuciones, ya derogando o suspendiendo la ejecución de una Ley, incurrirán en la pena de inhabilitación especial y multa de 300 a 1,000 pesetas.» Es a dir, que la suspensió d'una Llei vigent, que és cosa que correspon al Parlament, feta per un funcionari públic, i són funcionaris en el sentit general els Consellers del Govern de la Generalitat, constitueix el delict previst en aquest article. Naturalment, jo no vinc aquí, perquè no és aquesta la nostra missió, a dir que nosaltres formularem una acusació per a fer efectiva la responsabilitat que es derivi d'aquest delict. Recordaré que segons l'art. 14 de l'Estatut exterior de Catalunya, el President de la Generalitat i els Consellers són responsables civilment i criminalment davant del Tribunal de Garanties, per les infraccions que cometin de la Constitució, de l'Estatut i de les Lleis, i jo aquí afirmo que vosaltres heu infringit l'Estatut Interior de Catalunya i una Llei votada pel Parlament de Catalunya i que vosaltres heu comès un delict. Els partits polítics sabran el què hauran de fer, de si l'hauran de fer efectiva aquesta responsabilitat i la manera com l'hagin de fer efectiva; jo aquí em limito a denunciar el fet, però per a sentar que no bastaria el que la Majoria del Parlament us aprovés una moció de confiança ni vingués a ratificar la vostra conducta. La vostra conducta constituiria sempre un delict en el sentit de què fóra una

infracció de l'Estatut Interior de Catalunya. (*Rumors en la Majoria.*)

A mi, des del punt de vista nostre, m'interessa sentar aquest fet, a fi que l'opinió pública n'estigui assabentada, perquè vegi com el Govern de la Generalitat de Catalunya, en lloc de procurar el prestigi i la força de les institucions del nostre règim autònom, s'inspira en la seva actuació en una forma que no procediria d'altra manera si vulgués anar a desprestigiar les institucions de l'autonomia de Catalunya; és a dir, que no és solament la manca de respecte al Parlament de Catalunya, que tots lamentem, sinó una infracció concreta a un precepte constitucional i a un precepte legal de Catalunya.

Nosaltres, sobre això, hem de formular la nostra protesta. El Parlament prendrà les resolucions o adoptarà els acords que estimi oportuns. Nosaltres creiem que a fora d'aquest Parlament, a l'opinió pública, això farà créixer encara més aquest estat de desconfiança i de protesta que cada dia es manifesta més contra vosaltres. (*Molt bé, molt bé! i aplaudiments, en la Minoria de Lliga Catalana. Rumors en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: Aquesta Minoria no veu amb satisfacció la suspensió de les eleccions que el Govern ens proposa. No ho veu amb satisfacció, però en comprèn la conveniència. No són aquests moments els més adequats per a cridar el poble que manifesti una opinió que la situació del moment faria impossible que es manifestés amb tota llibertat, que es manifestés tal com ho sent. Però jo crec que aquí hi han coses que tenen molt més valor que la importància que pugui tenir el suspendre unes eleccions municipals, i aquestes qüestions que existeixen, de les quals no se'ns ha parlat ni per part del cap del Govern ni per part del senyor Ventosa i Calvell, les creiem nosaltres d'un tan alt valor, que no les podem silenciar i que ens entestem en parlar-ne.

Jo crec que el que passa en aquests moments a Espanya és perquè els moviments revolucionaris no es poden fer a mitges, i aquí s'han proposat els homes que han governat tots aquests dos anys i mig o tres de República, voler fer un impossible, voler portar una transformació en un país feudal, situar-lo en unes corrents liberals i democràtiques sense eliminar aquells factors que prèviament ja veien, ja havien de veure, que s'hi oposarien d'una manera sistemàtica. Per un cantó veiem que tota la mecànica de l'Estat, tota la burocràcia, tots els funcionaris encauats en els Ministeris, en els Municipis i en la mateixa Generalitat, continuen essent aquells servidors de l'època monàrquica i de l'època dictatorial. S'ha permès a les dretes totes les audàcies d'actitud i de llenguatge. Hem vist com es tancaven fàbriques per a llançar gent al carrer, perquè inquietats per la fam i per la misèria adoptessin posicions de violència i de subversió. Hem vist que una legislació que estructurava un dret del treball era sabotjada i incumplida i de vegades encara escarnint els obrers que contemplaven d'una manera dolorosa i indignada com, quan ells vénen obligats a complir totes les Lleis, la classe patronal, la classe burgesa, pot burlar-se d'aquelles que no convenen als seus interessos. I, seguint per aquest camí, veiem que les

autoritats governatives, les autoritats judicials, tots aquells elements que estaven interessats i tenien el deure d'estructurar el nou règim republicà, es situaven en una posició, enfront d'aquestes subversions, de tolerància i de complaença. I és clar, forçaament això havia de portar aquest estat de coses que avui estem aquí discutint. Nosaltres hem presenciado, davant del llenguatge audaç i demagògic de les dretes reaccionàries, la impossibilitat del Govern de la República i la impossibilitat del Govern de la Generalitat; hem vist nosaltres com a diaris, a periòdics, a fulls de propaganda d'organismes que han fet el joc, que han estat al servei de la reacció i de les dretes, se'ls regalaven impremtes per a aquells diaris que havien sempre servit la monarquia i a la Dictadura; veiem diaris, per exemple, que no és possible que per la seva tirada portin el tren d'organització que estan portant, amb automòbils propis per al repartiment, és a dir, com si fossin diaris de gran tiratge, com *La Vanguardia*, per exemple, i altres de semblants; i al costat d'això, al costat d'aquestes coses que es veien, el llenguatge dels homes de les dretes que estimulaven aquesta acció violenta i subversiva adulant-los, com fa pocs dies en el Palau de la Música Catalana el líder de la Lliga Regionalista adulava els elements de la F. A. I. Aquell dia el senyor Cambó, en aquella conferència que va donar abans de les eleccions generals, deia que ell s'explicava que certa part del proletariat adoptés posicions de violència, estigués inquiet, perquè feia dos anys i mig que només es legislava per a una part de la classe treballadora, que només es legislava per als treballadors socialistes. Això jo ho vaig sentir: des de casa meua, perquè saben els senyors Diputats que es va radiar aquella conferència, i vaig poder sentir com el senyor Cambó va pronunciar aquestes paraules. Tenen massa valor certes paraules quan són dites per certs homes, perquè nosaltres les deixem passar en silenci. Ni el senyor Cambó ni cap dels senyors de la Lliga Catalana és capaç de demostrar seriosament el que en aquests dos anys i mig de República s'hagi legislat per a una sola classe de treballadors. No hi ha cap Llei de les que han sortit del Parlament de les Constituents que digui, com a article addicional, que d'aquesta Llei solament en podran fer ús i solament podran beneficiar-se i solament podrà ésser aplicada als treballadors que estiguin afiliats a un organisme polític o un organisme sindical determinat. I això s'ha dit per un home que ha estat Ministre, per un home que possiblement està altra vegada catalogat entre els possibles ministrables. I bé, ¿digueu-me si això no és una adulació i una instigació a la violència, una instigació a la protesta? Però és que encara hi ha més. Aquí es dolia el senyor Ventosa de què es guardi aquell respecte que mereixen a les autoritats judicials. Tot el respecte a les autoritats judicials quan en són dignes. Però jo us demano, ¿quin respecte poden merèixer aquestes autoritats judicials que sabem que agafen homes delinqüents, delinqüents professionals amb una carcassa d'home d'idees, i precisament al cap de dos dies es tornen a veure pel carrer sense haver-los aplicat cap classe de sanció?; ¿quin respecte ens poden merèixer aquestes autoritats judicials que tres setmanes abans d'un esdeveniment general agafen homes que se'ls ha trobat amb bombes dintre d'un taxi, el 8 de gener, homes que sabem que

per allí on passen porten la pertorbació a la classe treballadora, homes que sabem que són — sé la responsabilitat de les meves paraules i a què m'obliguen — saltejadors del Banc de Gijón? Vull que em digueu quin respecte poden merèixer-nos aquestes autoritats judicials!

I jo us dic això: Que estem davant d'una maniobra de la reacció, d'una maniobra de dretes, i tota aquesta acció de caràcter convulsiu i revolucionari no és res més que justificar i possibilitar un Govern de reacció perquè ens esclafi a tots, que no distingirà si sou republicans d'esquerres o si som socialistes; no ho distingirà. Nosaltres ens hem de posar en guàrdia i, abans que això arribi, adoptar totes aquelles actituds que creguem convenient adoptar. Perquè, jo us diré que, a més de les paraules, a més de les actituds, hi ha una pila de símptomes que demostren que aquí hi ha alguna cosa, algú que està d'acord, alguns interessos que estan d'acord amb aquests moviments de caràcter subversiu que ja saben que no podran provocar una revolució, que ja saben que no transformaran per res el règim.

Jo dic que analitzem el què representa la quantitat de pessetes que val tot aquest material, en ferro, en dinamita, en altres substàncies, com trilita, que poden produir aquests artefactes explosius. Jo us dic que de les cotitzacions dels sindicats — jo, que estic una mica dintre de les organitzacions obreres, encara que no sóc de les files de la Confederació, sé el que recapten, no d'una manera exacta, però sí aproximada — jo us dic que això no és producte de les cotitzacions. Jo sé que els elements que viuen, i no treballen, entorn d'aquestes organitzacions, cobren, aproximadament, de 14 a 18 duros cada setmana, i jo sé que això no surt de les cotitzacions d'avui, perquè avui, tot just es recauda. Llovors, ¿d'on surten aquestes pessetes, preguntat jo?

Però és que encara hi ha més. És que creieu vosaltres que aquests líquids explosius que es tiren contra els autoòmnibus, contra els tramvies, són productes que poden fabricar-se en un laboratori elemental, en un laboratori on no es tinguin aquelles coses, no ja indispensables, sinó uns aparells perfectes i costosíssims de cost, per a poder fer aquests fòsfor líquid inflamable? Tot això no es pot fer en un laboratori de petita categoria, en un laboratori insignificant. Això s'ha de fer en un laboratori que tingui tots els elements, i que els individus que els maneguin sàpiguen el que es fan, perquè sinó correrien el risc de quedar morts en la manipulació d'aquests productes.

¿No hi veieu senyors Diputats, no hi veieu homes d'esquerra, no hi veus poble de Catalunya alguna mà amagada, alguna cosa que fa jugar aquests pallassos, aquests ninots que es diuen «*comunists libertarios*» i que no són més que l'agent provocador per a evitar possibles accions revolucionàries de la classe concient d'Espanya? ¿No ho veieu, precisament per disposar aquests senyors

de diners, d'elements, de tot el que cal per a poder realitzar aquesta acció que ells pels llurs propis mitjans no podrien portar a cap? Jo n'estic convençut, i ho estic perquè no és la primera vegada a Catalunya que veiem contactes tèrbols entre la gent de dretes i aquests elements provocadors. No és la primera vegada que nosaltres hem vist homes — deixeu-m'ho dir, perquè és veritat (si ho volem discutir ho discutirem, que ja estem a punt) — hem vist homes de la Lliga Regionalista tractant amb confidents dels sindicats obrers de Barcelona. No és pas la primera vegada; no ens ha d'estranyar, doncs, que ara continuï això. Però ja ho pagaran car, perquè hi ha elements amb els quals no es pot pactar, sinó que s'ha de transigir, i jo els asseguro que amb aquests elements tard o d'hora trobaran el càstig que es mereixen uns i altres per haver portat aquest estat d'alarma i d'inquietud i per haver desviat accions de caràcter intel·ligent i constructiu que el proletariat tenia en projecte portar a terme i de les quals encara no ha renunciat pas.

Jo voldria saber en aquest cas concret, en aquest interrogant que es presenta pels homes liberals d'Espanya i de Catalunya, què pensa el Govern de la Generalitat i què pensen els homes d'Esquerra Republicana. Té interès? Evidentment, té interès. Fora de desitjar que aquestes eleccions no s'ajornessin per un temps massa llarg, que es portessin a terme quan més aviat millor, però té molta més importància saber què pensa el Govern de la Generalitat sobre aquest moment i sobre aquesta maniobra que nosaltres estem vivint, que estem tocant. Volem saber això, perquè jo crec que l'única manera de prestigiar el Govern, el Partit i el Parlament, és continuar l'obra liberal d'esquerra, socialitzant, làica, aguantant i conservant totes les essències revolucionàries del 14 d'abril. Tingueu en compte que el dia 14 d'abril el poble era amo del carrer. El 14 d'abril nosaltres hauríem pogut eliminar moltes coses. Vàrem creure homes de l'Esquerra i àdhuc companys del nostre propi partit, que ens asseguraren que s'anava a constituir un nou dret, que se'ns reconeixien aquelles condicions elementals i primàries perquè la nostra vida es pogués desenrotllar en termes de més humanitat i de més justícia. Nosaltres els creguérem, i ara no estem disposats a transigir; vosaltres tampoc no heu de transigir, heu de continuar, heu de començar a fer l'obra que encara no heu realitzat.

Per això jo, avui, encara que amb manca de preparació per a poder prendre part en aquests debats, ja que per unes circumstàncies companys nostres no poden estar aquí en aquest moment, porto l'ofertament d'aquells organismes que aquí representem, amb tota la responsabilitat de les meves paraules, que per a sostenir i per ampliar l'obra liberal i democràtica autònoma, el Govern trobarà aquests organismes que nosaltres representem; que si a Espanya passessin coses d'aquelles

que nosaltres ni podem tolerar, estem disposats a sotmetre'ns fins a fragmentacions, que ni en som partidaris ni creiem que siguin convenients, però que abans de què nosaltres ens vegéssim esclafats per aquesta obra de reacció, per aquesta maniobra reaccionària que arreu d'Espanya està planant, no ens faria res convertir-nos en aquell «*islote acantilado*» i demostrar que aquest illot acantilat encara és l'únic que avui a Espanya viu en liberal i en democràcia. I res més. (*Aplaudiments en la Majoria i Minoria socialista.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : (*Dirigint-se a la Majoria.*) ¿Que us heu tornat separatistes vosaltres?

El Sr. FONTBERNAT : Ho hem estat sempre.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Que en prengui nota el senyor Santaló.

El Sr. FONTBERNAT : Ho hem estat sempre. I sense riure, senyor Duran, que no és qüestió de riure.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Què diuen els cent homes?

El Sr. FONTBERNAT : Potser siguin cent mil.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Molt bé, que ho apuntin.

El Sr. LLUHÍ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyors Diputats. El senyor Lluhi té la paraula.

El Sr. LLUHÍ : Senyors Diputats : Amb breus paraules anem a fixar la posició de la Minoria Nacionalista Republicana d'Esquerra dintre del debat que ha plantejat el senyor Conseller Primer.

Hem de començar per dir que aquesta Minoria lamenta molt, les manifestacions que en el dia d'ahir va fer l'honorable senyor President de la Generalitat; en primer terme, perquè l'honorable senyor President de la Generalitat ha continuat parlant en primera persona, en forma que ha dit que «*faríem*» i això ja representa una desautorització per un Conseller Primer, que és Delegat. A més, ha fet uns atacs que en aquests moments, sense entrar en el fons de la qüestió, que de fer-ho compartiríem les manifestacions que acaba de fer el senyor Fronjosà, considerem un error; ha fet una crítica a autoritats judicials, pocs dies després d'haver estat traspassats aquests serveis de Justícia a la Generalitat, que constitueixen, en una recta interpretació jurídica i política, una crítica al senyor Conseller de Justícia i Dret. I he de dir també que en les paraules de l'honorable senyor President de la Generalitat crec que fóra millor que es prescindís gairebé definitivament d'aquell to de «*nosaltres ho farem millor*» i «*nosaltres ho farem millor*» i «*nosaltres ho farem millor* quan tinguem els mitjans», perquè en lloc d'una afirmació així correspon més una posició més modesta i més digna, o sigui, que és preferible dir que «*nosaltres procurarem fer-ho millor*».

També hem de dir que aquesta Minoria lamenta la forma com el Consell Executiu de la Generalitat ha tractat el problema de la suspensió o ajornament de les eleccions municipals. No compartim el punt de vista del senyor Ventosa i Calvell respecte a què fos la Diputació Permanent

del nostre Parlament la que hagués de reunir-se el dissabte. Nosaltres creiem que la Diputació Permanent de les Corts ha de reunir-se quan ha cessat el període normal de reunions del Parlament, quan el Parlament està clos; però estant el Parlament obert, el jurídic és que en tot cas es convoqués una reunió del mateix pel dissabte a la tarda o bé pel diumenge. I no era obstacle en cap cas, de no ésser possible reunir-se el Parlament dissabte o diumenge, poder diumenge al matí proclamar les llistes de candidats, perquè sempre es podia igualment ajornar les eleccions si l'ordre públic així ho aconsellava, evitant-se però, un acte que en nom d'aquesta Minoria he de proclamar que considerem un acte illegal.

I no entrariem en els problemes de l'ordre públic, però ens fa l'efecte que el senyor Conseller Primer, en el dia d'avui, havia de prendre una posició distinta a la que ha pres i havia de venir a dir-nos que considerava que la situació de l'ordre públic justificava aquest ajornament de les eleccions, però no ens havia de venir a parlar de si el Govern de la Generalitat havia, en aquestes setmanes darreres, pres grans mesures de previsió i que estava completament assabentat dels esdeveniments. Es dir, que no ens havia de fer un elogi de l'actuació del Govern de la Generalitat en les qüestions d'ordre públic, perquè des d'aquests bancs li hem de dir que en aquestes circumstàncies no podem criticar aquesta gestió del Govern, i que fins que aquestes circumstàncies hagin passat ens tindran al seu costat. Però ens reservem el poder criticar la gestió del Govern en les qüestions que fan referència a l'ordre públic.

Nosaltres, en aquest problema de l'ordre públic, volem fer unes breus manifestacions: creiem d'obligada urgència a Catalunya, d'una necessitat imprescindible a Catalunya, per l'autonomia i per la República, que el govern d'esquerra de Catalunya, l'únic lloc — «*illot acantilat*» — segurament a Espanya on es manté un govern d'esquerra, aquest govern d'esquerra, tracti les qüestions d'ordre públic amb l'energia que cal. Es a dir, que es demostri ben clar que el principi d'autoritat davant de les qüestions d'ordre públic i davant de la pau social i del respecte absolut a la Llei, el sap mantenir un govern d'esquerra molt millor i amb major energia que un govern de dreta. I si no es fa això d'una manera urgentíssima, si no es demostra amb fets a l'opinió pública de Catalunya que un govern d'esquerra sap procedir així, el poder us el prendran dels dits; jo no sé qui, però teniu la seguretat de què us el prendran dels dits. I en aquests moments, la vostra obligació i la vostra responsabilitat és doble: primerament, perquè ja la teniu com a poder constituït; a més a més, la teniu per la vostra significació d'homes d'esquerra.

Perquè estem completament d'acord amb la major part de les coses que ha dit el senyor Fronjosà, en el sentit de què darrera d'aquest moviment hi han unes finalitats inconfessables d'homes reaccionaris i de dretes, que realment troben el camí fàcil, perquè el govern de l'Esquerra no té ni demostra l'energia que cal en aquests moments; per això, fetes aquestes manifestacions, hem de dir que nosaltres, respecte aquest particular, passats aquests moments, farem una interpellació sobre els problemes d'ordre públic i tal com aquest problema ha estat tractat per aquest

Govern, i esperem la contestació del Govern de Catalunya a les consideracions que en nom de la Minoria socialista feia el senyor Fronjosà. No perquè s'hagi plantejat aquesta qüestió en aquests moments, sinó perquè fa dies que estem esperant què opina el Govern de la situació que s'ha plantejat a Catalunya després de les eleccions del 19 de novembre.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Lloret té la paraula.

El Sr. LLORET: Senyors Diputats: Creiem que el tenir una significació que no s'ajusti totalment al sentit del Govern ni al de les demés Minories, ens obliga en aquests moments a participar, encara que breument, en aquest debat.

Ens trobem davant d'un acte de govern que nosaltres creiem que no és aquest el moment de discutir-lo, sobretot quan ens trobem enfront d'una situació d'ordre públic que fa que passin a segon terme moltíssims problemes d'indubtable transcendència política; i per això ens reservem pel moment oportú el dir quina és la nostra opinió.

Respecte de les manifestacions que s'han fet per l'honorable senyor President, i la forma en què ha cregut portar el Govern de la Generalitat la suspensió de les eleccions municipals, ho crec jo, que no ha estat ni prou hàbil ni prou encertat. Entenc que podia realitzar-se la funció electoral que estava encomanada i que exigia la Llei i que podia venir avui igualment el Decret o la proposició de Llei per a suspendre les eleccions.

Crec jo, també, que al darrer d'aquestes manifestacions, algunes vegades esporàdiques, però sempre violentes, de determinats elements, hi ha quelcom més que el desig d'un moviment idealista, hi ha quelcom preparat, quelcom que sura en l'ambient i que diu que estan en perill no solament les llibertats que porta la República, sinó també l'autonomia de Catalunya.

Precisament per això, en aquests moments jo no faré altra cosa que dir-li al Govern que compti amb el meu modest vot per a sostenir en tota ocasió l'esperit liberal i democràtic de les nostres Lleis i també l'autonomia de Catalunya. Que comptarà amb el meu vot també la suspensió d'aquestes eleccions, tota vegada que la responsabilitat d'aquesta suspensió incumbeix al Govern que és l'únic que té en aquests moments els mitjans necessaris per a apreciar la situació actual. *(Molt bé!, en alguns escons.)*

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: Subscriu el sentit record als caiguts que els ha dedicat el senyor Ventosa; subscriu bona part de les manifestacions del senyor Fronjosà i bona part també de les que ha fet el senyor Lluhi.

El Govern és l'únic que té el deure i està en condicions de conèixer allò esdevingut i el preveure el que pugui succeir; però els que no tenim aquests mitjans del Govern ni estem en contacte amb ell per a poder aprendre ciència de la seva, i venim de comarques on no ha passat res en absolut, ni passarà res en absolut, ens hem de dolre — perquè hem de creure que respon a una realitat —, que pel cap del Govern es digui literalment que Catalunya es troba en una situació

anormal més accentuada que a la resta d'Espanya i que ens trobem en un estat de perturbació i en una situació angixosa.

D'una manera objectiva als nostres electors no els han arribat més que les noves amargues, dolorosíssimes, dels fets del Prat i de l'Hospitalet, les bombes aïllades aquí, malaltia crònica. Però si el Govern afirma que Catalunya es troba en una situació de perturbació més greu que la resta d'Espanya, jo admetré l'afirmació, però allà ell amb la seva responsabilitat i amb les conseqüències que en treu de caràcter governatiu o legal, una d'elles el Decret que ens sotmet. Però jo he de dir que no participo d'aquesta opinió.

Les eleccions que es varen fer l'any 1916, si no recordo malament, i com a cas típic, el de València, on hi havia un «bizarro» que es deia Echagüe, que va treure els canons al carrer, i es varen celebrar les eleccions, unes eleccions de caràcter general, i en les quals varen sortir Diputats estimats amics nostres, alguns d'ells ja difunts, per desgràcia de tots, Azzati Blasco, Castrovido, i altres; i repeteixo que es tractava d'unes eleccions no pas municipals, sinó legislatives. Perquè en quant a propaganda, tractant-se d'unes eleccions municipals, crec que gairebé és inútil, perquè la fa la solvència o la insolvència d'aquells representants dels partits en el consistori; la fan els seus actes i la seva conducta. A més, l'estat d'alarma no crec que comparti d'una manera absoluta la suspensió, la impossibilitat material d'exercitar el dret de propaganda, ni tampoc que la censura de la premsa s'exerciti d'una manera cega. És més, tractant-se d'autoritats republicanes tindran prou cura i discreció en l'aplicació d'aquest estat d'alarma i sabran discernir allò indesitjable d'allò que és tolerable.

El Decret ens obliga a nosaltres a votar un ajornament, volguem o no volguem.

També em faig càrrec de què la situació del Govern, acaparada a la seva atenció per coses més greus que la de discernir sobre els articles de l'Estatut que diuen si ha d'ésser el President de la Generalitat o el de la Cambra, el qui ha de convocar el Parlament, hagi sospès les operacions del dia ro, la qual cosa ens obliga a prendre un acord; però cal observar una altra cosa, i és que les eleccions podien ajornar-se el divendres o el dissabte vinent. És que d'aquí al divendres, o al dissabte, no pot tornar a ésser aquesta península dissortada una mena de paradís de pau?

Jo temo molestar la Cambra amb algunes manifestacions que vénen gairebé obligades per les que aquí s'han fet.

El senyor Fronjosà ha donat una ullada retrospectiva a les causes genèriques de la situació present. A mi em sap greu parlar de mi, però quan són coses que no em fan gran favor m'agrada parlar-ne.

Quan les èpoques aquelles, que jo fins a cert punt sento amb recança, dels anys 1917, 1919, 1909 si voleu anar més enrera, 1923, 1927 i 1929, entre els que realment ens preocupàvem de l'esdevenidor de la nostra terra, jo era dels que deia que calia establir una dictadura republicana de deu anys. Alguns em deien: «Ets un boig!» Però

ara no riuen, i no solament no riuen, sinó que diuen: «Quina raó tenies!» Jo diré en poques paraules com entenia la Dictadura que els republicans havíem d'implantar a Espanya, els republicans que no som uns doctrinaris o uns somnolents.

Vivim en un país feudal, la mentalitat del qual no podien variar-se sobtadament, perquè ara dieu-me a mi si no és aquest el mateix país feudal que ara fa tres anys. Una dictadura cordial, una dictadura liberal per a fer avançar a Espanya per Decret els cinquanta anys de retard que porta respecte d'Europa, que portés a aquest país ràpidament al cicle històric de la democràcia liberal, això és el que cal fer, perquè sinó ens trobarem que la nostra missió era esgotar aquest cicle i evitar caure de ple en la corrent enorme i mundial dels conflictes socials que ens porta més ràpidament cada dia la crisi del capitalisme. Tot hauria pogut fer-se per Decret, i per això potser no havia de venir la República per unes eleccions; però ja que ha vingut, benvinguda sigui. Amb tot i això, es podia tanmateix aplicar el sistema per mi defensat. Si no es tenen en compte aquestes coses, ens trobarem arrabassats al poc temps per les extremes dretes i per les extremes esquerres i nosaltres, cànids i especulatiu liberals, veurem com se'ns pren el Poder de les mans i ens devoraran per l'extrema dreta i per l'extrema esquerra.

La diferència era aquesta, amic Fronjosà. I, en acabada, sí: una escombrada de tot allò que volíeu vosaltres; netejar el país, desarrelada la canyota i la gram, aleshores unes Corts Constituents, donant força de Llei a tots aquells Decrets que valgui la pena, legalitzant-los i millorant-los; i aleshores, entrar en el període realment jurídic, perquè abans haguerem fet, no el període jurídic, el període del dret i el període just, que no és el mateix.

Jo no crec que hi hagi cap mà oculta en aquests moviments d'ara; no sé veure quina pot ésser; només em queda un dubte: Fontainebleau, les dretes. Les dretes aquestes, egoistes, curtes de vista, que en lloc de col·laborar amb la República per a facilitar aquest trànsit a què em referia, l'han obstaculitzat de la manera més suïcida i estúpida. ¿Per què les dretes han d'afavorir un moviment d'aquesta índole? Si triomfa, és la revolució social. No crec pas que en siguin partidàries; primer que tot, els interessos, els sagrats interessos. No crec que els convingui. I si no triomfa, qualsevol apreciació que mereixi el Govern constituït — i a Madrid no es pot dir que sigui un Govern de dreta, en el sentit que les dretes entenen un Govern de dreta; és més aviat, en la pràctica, un Govern d'esquerres —; aleshores, si el Govern constituït subjuga, jugula o asfixia aquest moviment anarco-sindicalista, és un èxit d'aquell Govern i d'un Govern que no és de dreta. No veig l'interès de les dretes per cap cantó. Als elements extremistes factors d'aquest moviment els pot convenir provocar la vinguda d'un feixisme? Jo crec que no; no els pot convenir, de cap manera, provocar la vinguda d'un feixisme, ni d'una reacció, ni d'una dictadura negra; no hi pot haver res més sinó que el diner de Fontainebleau, netament monàrquic; netament monàrquic, perquè, sigui com sigui i passi el que passi, pugui venir una restauració de caràcter mo-

nàrquic. Però ni les dretes com a classe, ni els anarco-sindicalistes com a classe, els pot convenir al meu entendre, cap conxorxa d'aquesta mena. ¿Que reben diners? Jo no ho sé, es diu. L'armament és car; però, és que no hi ha místics entre ells?

El Sr. FRONJOSA: No, home, no! Tenen cada estómac, així. (*Assenyalant la mida, molt ampla, amb les mans. Rialles.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Ja en parlarem de l'estómac. (*Rialles.*) Jo no els defenso; però és que tampoc no estic disposat a què el Parlament, d'una manera solidària, pel silenci, es pugui fer solidari d'afirmacions de caràcter global que no estimo justes, perquè no les estimo provades. Jo no sé el que hi ha, però jo me'n faig càrrec d'aquesta gent famolenca, molts mils, milions de gent famolenca, físicament forts i durs, que són objecte d'una irritació constant per la premsa, per la conferència, pel míting, i, sobretot, per aquella conversa diària en el cafè o en la taverna, on se'ls intoxica l'esperit. I aquella gent, a molta d'ella, ¿què li importa morir, si creu que pot aconseguir una cosa, una situació millor per a tots? ¿Es que se'ls ha de negar a tots els mils d'afiliats que hi pugui haver a la F. A. I. una idealitat?

El Sr. FÀBREGA: A tots, no; però als dirigents, sí; aquests que s'amaguen i fan el joc.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Els dirigents, jo no ho sé; potser sí que poden fer el joc, potser sí; però jo tampoc no crec que la F. A. I., d'una manera absoluta, sigui la que recolza els atracaments. En alguns d'ells hi pot haver participat algun afiliat, però jo no crec que l'organització es nodreixi dels atracaments. De què es nodreix? No ho sé; i davant d'aquest dubte, davant d'aquesta obscuritat — i potser estic als llims —, no puc fer judicis temeraris i menys des d'aquesta tribuna augusta, sense, almenys, indicis suficients de prova.

El que hi ha és aquest gran malestar, prové de la manca d'exercici d'autoritat i de la manca, sobretot, de l'ús d'aquells ressorts que un altre esperit menys jurídic hauria donat als Governos de la República, en lloc d'aquestes debilitats vers l'extrema dreta i vers l'extrema esquerra, i d'aquesta desigualtat de tracte... Davant la Llei no han estat el mateix les classes adinerades i els elements de dreta que els elements d'extrema esquerra en aquells fets que entren més pels ulls, que causen més irritació: mítings consentits a Urraca Pastor i altres pastors de llops més que d'ovelles, i, en canvi, prohibits al poble del costat a elements extremistes de l'altra banda. Desigualtat de tracte en aquest sentit; no modificar el Sometent, i altres mesures de caràcter general que han mortificat profundament els elements revolucionaris.

Jo no crec que aquest Decret, el text del qual no conec prou bé, perquè encara no ens ha estat repartit i no l'he sentit amb prou feines en llegir-lo, sigui cap maniobra electoral, com deia el senyor Ventosa, ni és cap delictes que mereixi el que es faci retret al Govern d'esquerra. És una mesura de caràcter polític l'exclusiva responsabilitat de la qual pertany al Govern; ell ja ho sap, no cal que li digui jo. Nosaltres entenem que no procedeix suspendre les eleccions municipals, que en tot cas es poden suspendre més aviat el divendres o el dissabte que ve; perquè tenim la seguretat que el divendres o el dissabte que ve el país estarà en situació de fer les eleccions. L'estat

d'alarma no s'oposa en forma rotunda al dret de propaganda, ni per a la premsa ni per a les associacions. No obstant, nosaltres no votarem contra aquesta proposta del Govern: deixem a ell l'exclusiva responsabilitat i apreciació del seu abast.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: He fet tot el possible per a reduir al mínim la presentació o la justificació del Decret que s'ha llegit a la Cambra, i creia que aquelles breus paraules servirien per a portar al convenciment de gairebé tota la Cambra de la necessitat d'aquesta mesura. Perquè alguns retrets que s'han fet al Govern, per part dels senyors que han intervingut aquesta tarda, són completament injustos i no tenen una base, doncs entre les manifestacions concretes que jo he fet en la primera intervenció hi ha hagut aquestes: primera, que el Govern, coneixedor de quelcom que s'intentava per a pertorbar la vida de Catalunya, havia pres totes les mesures que estaven al seu abast; segona, que declarat pel Govern de la República l'estat de prevenció, desitjant el Govern de la Generalitat que no fos modificada la data de les eleccions, va demanar, i va obtenir, que, per a tots els efectes de propaganda electoral, el Govern de la República n'excloués Catalunya. Crec que és una penyora de quin era el sentit, de quin era el desig, i que això sols, si no hi haguessin altres coses que diré ben aviat, seria prou per a posar de manifest la intenció del senyor Ventosa i Calvell en qualificar l'acte del Govern de la Generalitat de Catalunya de maniobra política. I tercera afirmació concreta: que el Govern de la Generalitat de Catalunya no havia suspès res. No ha suspès les eleccions; s'ha limitat a ajornar els actes preparatoris assenyalats pel dia 10, deixant a l'arbitri precisament del Parlament que digués la seva paraula en quan a això i en quan a la procedència de l'ajornament o no procedència. I no havia dit més; i em creia que això, concret i definit, i el coneixement que tenen indubtablement tots els senyors Diputats d'aquesta Cambra de la situació perquè travessa Catalunya i de la situació a fora de Catalunya, que necessàriament també té una repercusió a Catalunya, em creia que seria suficient perquè el debat quedés reduït a uns termes justos i no sentir-se aquí manifestacions de tanta intenció, especialment com les que ha fet el senyor Ventosa i Calvell, alguna de les quals vaig a contestar seguidament. Si jo digués que esperava del senyor Ventosa i Calvell una manifestació suau, una manifestació exclusivament d'acord amb el que havia motivat aquest debat, jo faltaria a la veritat. Estic acostumat ja, amb les tres o quatre vegades que he sentit el senyor Ventosa i Calvell amb motiu de qualsevol debat, veure'l derivar sempre en absolut les qüestions; no a formular un judici del que és objecte del debat, sinó a combatre d'una manera absoluta i contundent, fins on ell pot, l'obra del Govern, l'actuació de la Majoria, i el sentit de la política general del Govern i de la Majoria que governa. Aquesta és la seva obsessió, que jo crec que en moltes ocasions fa mal, naturalment, a la seva argumentació, com li ha passat aquesta tarda. Ell s'ha referit, en primer terme, als problemes de l'ordre públic. Ell ha dit que els problemes de l'ordre públic, en efecte, no eren merament una qüestió externa, una qüestió de

guàrdia civil, una qüestió de policia, una qüestió de guàrdies d'assalt. Però, la V. S. ha de dir això als homes d'esquerra, que avui dirigeixen la política de Catalunya? És que hi ha alguna altra agrupació política a Catalunya que hagi blasmat més d'aquest concepte arcaic que encara el fa actual la V. S., i l'han fet i tingut present i ha estat l'únic que han sabut emprar els seus amics davant els fets que s'han produït a la nostra terra?

Ben al revés del que ell ha manifestat, els fets nostres, les propagandes nostres, demostren com el concepte que té el Govern de la Generalitat avui, és tot diferent del que assenyalava la V. S. Tant és diferent, que jo diria que tota l'obra legislativa tot just iniciada per aquest Parlament, tota l'obra de govern realitzada pels homes que ens trobem avui en aquest banc, com la realitzada pels homes que s'hi trobaven anteriorment, tot el que ha fet el Govern de la Generalitat en ordre a la cultura, extenent-la, i intensificant-la, tot el que ha fet el Govern de la Generalitat i àdhuc el Parlament de Catalunya, gairebé sempre amb els vots en contra de les VV. SS., per afirmar la llibertat i per emancipar precisament als que es trobaven subjectes a l'hegemonia de la plutocràcia, representada per les VV. SS.; tota aquesta obra respon precisament al concepte just que tenim de l'ordre públic, perquè sabem que l'ordre públic o ens creïem que l'ordre públic s'afirmaria considerablement amb una obra de cultura, amb una obra de justícia, amb una obra d'alliberació, en una paraula. Fins ara, potser, no s'han vist els resultats i això és el que ens dol; però nosaltres tenim fe en aquesta obra d'alliberació i emancipació, que consideràvem que havia de contribuir a portar una pau als esperits, que havia de reduir aquesta actuació espasmòdica, aquesta actuació de caràcter violent. Avui ens trobem evidentment sorpresos, i potser precisament per això més contrariats, en veure que hi ha un sector de l'opinió, una part de la classe treballadora, que procedeix i actua i es manifesta enfront d'aquesta obra realitzada pels Partits d'esquerra, i es manifesta exactament amb els mateixos termes que es manifesta la V. S., que és el que fa sospitar precisament el fons de raó que hi ha en les manifestacions que ha fet aquesta tarda el senyor Fronjosà.

El Sr. TRIES DE BES: Això no ha de dir-ho un Cap de Govern! (*Rumors.*)

El Sr. MIRACLE: Això qui ho ha de dir és el senyor Fronjosà, i no la V. S.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Jo no puc pensar, com no sigui precisament un cas d'obsessió de la V. S. que per un afany de proselitisme, per a frapar més o menys, en la gravetat dels moments en què passem, especialment a Barcelona, pugui dir la V. S. que el Govern de la Generalitat aprofita aquestes circumstàncies per a realitzar una obra electoral. Jo potser comprendria aquestes manifestacions en llavis de persones que no tinguessin, com ha de tenir necessàriament la V. S., el concepte de responsabilitat de l'home que governa, i que probablement — almenys es fa la il·lusió — de què ha de tornar a governar demà. Seria una indignitat que cap home de govern en unes circumstàncies com les que passem avui, pensés aprofitar-se, pensés valer-se d'això, pensés recolzar-se en això, amb una finalitat electo-

ral. No, senyor Ventosa i Calvell; no ho pot creure la V. S. I si ho cregué, jo crec que en aquests moments, hauria fet un gran favor a Catalunya, hauria fet un gran favor a l'ordre públic i hauria fet un gran favor a tots els interessos morals i materials de Catalunya, silenciand-ho. Potser això estaria bé per a dir-ho en un míting; però dir-ho en el Parlament de Catalunya, no. (*Molt bé!, en els escons de la Majoria.*)

Sense fer menció de les manifestacions que jo he fet en primer terme aquesta tarda, de què no se suspénien les eleccions, ni se suspénien els procediments, el senyor Ventosa ha fet l'afirmació categòrica de què l'acte comès pel Govern de la Generalitat constituïa un delict. Jo, a això, vaig a respondre-li, i m'ha extranyat precisament que també ho considerés il·legal el senyor Lluhí i Vallescà. Nosaltres tenim la plena consciència de què ens hem mogut dintre de la Llei, i per tant que no ens poden afectar absolutament per res les sancions que podrien derivar-se d'aquest delict hipotètic manifestat pel senyor Ventosa i Calvell i també declarat pel senyor Lluhí i Vallescà. Però vull dir més: Vull dir que si en les circumstàncies actuals de Catalunya, en la necessitat de la defensa de tots els interessos d'ordre material, com he dit i d'ordre moral de Catalunya, en un moment donat, sobretot estant tancat el Parlament, fos precis per a la defensa d'aquests supremes interessos, entre ells els de la pau pública, fos precis posar-se al marge de la Llei, és molt possible que acceptant-ne tota la responsabilitat, aquest Govern de la Generalitat no tingués inconvenient en fer-ho, perquè creiem que per damunt de la lletra i de l'esperit, en determinades circumstàncies — jo no vull dir que aquesta sigui precisament d'aquesta gravetat — seria explicable aquesta actitud, donant-ne compte després immediatament al Parlament, perquè aprovés sancions o refusés la iniciativa que hagués pres el Govern de la Generalitat per una finalitat com la que acabo d'indicar. Jo m'alço ara a parlar per a respondre d'una manera especial a les manifestacions intencionades, diria jo mal intencionades, més que de cara al Parlament, de cara a l'opinió, que és a la que el senyor Ventosa crida i a la qual jo m'adreço també en aquest moment, amb la seguretat complerta que no ha de blasmar les mesures de previsió i actuació del Govern de la Generalitat i de les autoritats de Catalunya, despreocupant-se de tota mena de partidismes i pensant únicament i exclusiva en els alts interessos de Catalunya. És aquesta opinió a la que jo m'adreço, amb la seguretat de què davant els fets actuals tindrà més acatament a les decisions, a les previsions i a l'actuació del Govern de la Generalitat que no pas en les intencions de la V. S. I no faig aquestes manifestacions creient que faig un elogi a l'actuació del Govern, senyor Lluhí i Vallescà. No; ni en al que s'ha referit la V. S., ni en aquestes manifestacions que acabo de fer ara, no hi ha en absolut en la meua consciència el desig de fer cap elogi de l'actuació del Govern. No hi ha més desig que manifestar aquí i fora d'aquí que el Govern de la Generalitat de Catalunya en tot moment està pendent, ocupat i preocupat del compliment del seu deure. Res més. I que en aquest compli-

ment del seu deure, ni abans ni ara, creu haver-hi mancat en absolut. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

A part d'aquestes manifestacions que jo no podia sospitar del senyor Ventosa i Calvell, m'obligava també a ésser una mica més extens el requeriment terminant del senyor Fronjosà, fet en els mateixos termes que la pregunta del senyor Lluhí, dient què pensa el Govern dels moments actuals. També és quelcom que interessava al senyor Lloret i demanava que fos més explícit el senyor Simó i Bofarull. Doncs bé; no penso que cap dels que han formulat la pregunta en aquests termes concrets, vulgui ni esperi que jo en nom del Govern, faci una història detallada de quelcom que encara no ha arribat al seu fi. Ha anunciat ja — em sembla que ha estat el senyor Lluhí — que passades les circumstàncies actuals ell faria una interpellació per a jutjar tot el procés dels fets actuals. Jo crec que aleshores serà el moment oportú en què podrà haver-hi més objectivitat, i que el Govern no podrà témer l'ésser tal vegada indiscret o temerari en alguna de les manifestacions. Però jo no vull deixar sense respondre aquesta pregunta, que considero de cabdal importància, sobre el que pensa el Govern de la situació actual.

El Govern té la plena convicció de què són fets produïts temeràriament per gent que és per segona o per tercera vegada que pertorba la vida pública de Catalunya, no solament per un ideal, sinó que hi han motius suficients per a sospitar que entre ells hi han elements d'esperit francament reaccionari, que tracten de justificar actituds que tots nosaltres, tenim la plena convicció de què Catalunya pel seu liberalisme i pel seu republicanisme no tolerarà mai. I com que aquests fets, per de prompte, s'han produït passant per sobre de la Llei d'una manera perfectament conscient i d'una manera sistemàtica, el Govern de la Generalitat de Catalunya, senyor Lluhí, està decidit a continuar per tots els mitjans sigui la que es vulgui l'energia que faci falta, amb aquest estat anàrquic, reprimint si és precis amb tota energia els actes que es realitzin en contra dels interessos que tantes vegades he esmentat. Això es farà sense atemptar contra l'exercici de la llibertat de cada un dels ciutadans, sense posar cap limitació que no estigui assenyalada per les Lleis, en el dret d'associació, i procurant que ningú deixi d'actuar en un mateix pla de legalitat, que és on creiem nosaltres, sobretot després de la nova legalitat de la República, que poden manifestar-se tots els pensaments i poden realitzar-se totes les voluntats, tendint a millorar cadascú la seva pròpia condició, segons la concepció que tinguin de la vida i de la situació actual de la societat.

Es aquest el criteri del Govern, i tant el senyor Fronjosà com el senyor Lluhí i el senyor Lloret, poden tenir la seguretat que dintre d'aquest pla, dintre d'aquest afany de salvar per damunt de tot els interessos de Catalunya, el Govern de la Generalitat no tindrà un mancament en el seu deure i realitzarà tots els actes i posarà a la pràctica tots els mitjans que calguin per a fer retornar al nostre poble aquesta pau que desitja i posar-lo precisament en el camí d'una superació constant en tots els ordres.

Una manifestació reiterada per part del senyor Lluhi ha estat la que fa referència a una allocució de l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya. Sap, el senyor Lluhi, que l'honorable senyor President té una missió, té uns atributs ben clars i ben definits per l'Estatut Interior de Catalunya. Els actes que ell realitza, en virtut de les facultats que li dona el propi Estatut, no afecten per a res a la independència dels actes de Govern, ni suposen les iniciatives d'ell cap limitació per als homes que seuen avui en el banc roig. Jo no he de fer altra manifestació respecte d'això; no he de dir res més: només creure amb una perfecta convicció que els actes de l'honorable President de la Generalitat de Catalunya responen sempre, tenint tots els elements de judici que té al seu abast, a una finalitat suficientment sana perquè tinguin el màxim respecte de tots els catalans, i amb la seguretat completa de què no els inspira cap altre afany que arribar allà on desitja indubtablement tot bon català.

I per acabar, naturalment que jo vull sumar-me a una manifestació del senyor Ventosa, el qual podrà veure com, d'una manera sistemàtica, no nego precisament les seves posicions. Però jo, amb l'afany d'ésser breu i de fixar, d'una manera ben determinant i que no es prestés a cap confusió, quina havia estat la posició del Govern, tan concretament com acabo de fixar ara quina és la posició del Govern davant dels fets que estan succeint-se, no ho havia fet. Jo he de dir-li que el Govern se suma, que el Govern ha comentat, que el Govern ha pres les seves mesures, solidaritzant-se i sentint precisament les víctimes que amb motiu d'aquesta situació anormal, d'aquesta alteració de l'ordre públic, s'han produït d'una manera particular als voltants de Barcelona. Amb això, d'acord en absolut.

I no he de dir altra cosa més que tant en ordre al Decret, com en ordre al Projecte de Llei que es llegirà aquesta tarda, el Govern proposa, el Parlament decideix i que amb aquesta posició i amb aquesta tendència, amb l'aspiració que té el Govern a mesura que va realitzant la seva obra, queda amb absoluta, amb plena tranquil·litat, malgrat l'amenaça contundent del senyor Ventosa, en parlar precisament de què s'havia comès un delictes. El delictes, en tot cas, serà per viure ocupats i preocupats pel bé de la nostra terra catalana. (*Molt bé!, i aplaudiments en la Majoria d'Esquerra Republicana.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo no voldria, senyors Diputats, que en aquest debat ens perdéssim en divagacions de caràcter general. He manifestat en la meua primera intervenció que la qüestió tenia, a judici meu, dos aspectes: l'un, el relatiu a l'ordre públic; l'altre, el que feia referència a la suspensió de les eleccions municipals. Respecte al concepte d'ordre públic, el senyor Conseller Primer ha recollit unes manifestacions meves, i jo si volgués entrar en debat amb la V. S. li diria que em sembla — no sé si per deficiència d'expressió meua, potser — que la V. S. no les ha entès. Jo no he dit el que m'atribuïa el senyor Conseller Primer respecte a ordre públic; però, en fi, com que no es qüestió de què ens eternitzem

repetint jo els conceptes que he formulat abans i contestant la V. S. els que estimi pertinents, serà millor que deixem la qüestió d'ordre públic avui i que la reservem per examinar-la en tota la seva integritat quan les circumstàncies externes permetin desenrotllar la nostra interpellació i formular els nostres judicis amb una llibertat que avui no permeten les circumstàncies.

I, prescindint d'això, i prescindint d'entrar en el tema que jo no crec que valgui la pena d'ésser examinat, almenys per nosaltres, de les relacions possibles, tenebroses i misterioses d'elements revolucionaris amb els elements de Lliga Catalana...

El Sr. FRONJOSA: Estic a la seva disposició si ho vol fer! (*Rumors.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Crec que no val la pena.

El Sr. FRONJOSA: Si vol li ho demostraré! (*Continuen els rumors. El senyor President demana ordre.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si la V. S. vol creure-ho, és lliure de fer-ho; jo no tractaré de desfer-ho. Em quedaré tan tranquil després d'això, perquè tinc la plena convicció que és una cosa que no sortirà de l'esperit de la V. S. i d'alguns altres que com vosaltres pensen.

El Sr. FRONJOSA: Però, i les paraules del senyor Cambó?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ni les paraules eren les que deia la V. S., ni el sentit tampoc.

Però en fi, com que no és qüestió que desviem ara el debat de tal com està plantejat, jo em referiré concretament al tema de la suspensió de les eleccions municipals. Jo he dit, i ho ratifico ara, que em semblava que la nota del senyor Conseller de Governació, el Decret dictat amb tota pressa pel Consell de la Generalitat, celebrat el dissabte passat a la tarda, i publicat al número del *Butlletí de la Generalitat* enllestit aquell mateix dia, era una maniobra política de l'Esquerra. Ho ratifico, perquè quan jo no trobo explicació a una disposició, naturalment he de buscar-li alguna explicació racional que em satisfaci, perquè evidentment no penso que la gent faci els actes d'una manera absolutament irracional, i sense explicació de cap mena. Naturalment, jo puc equivocar-me, senyor Conseller Primer, i jo no demano sinó que la V. S. vulgui treure'm del meu error i convence'm del contrari, i jo per això pregunto a la V. S. d'una manera concreta: ¿Quina raó hi havia per a suspendre la presentació de les llistes el diumenge al matí, i suspendre-ho a última hora del dissabte a la tarda? ¿Què té que veure això amb l'ordre públic? ¿Es que hi havia alguna raó d'ordre públic que impedís que els representants dels Partits es presentessin davant de les Junes municipals a presentar les llistes dels candidats? ¿Es que això impedia l'ajornament ulterior de les eleccions?

Doncs si no ho impedia, perquè ho vàreu fer? Jo he de creure que ho vàreu fer per posar el Parlament de Catalunya en la situació de no poder tornar enrera i haver d'ajornar les eleccions municipals encara que l'ordre públic millorés i la situació fos perfectament normal. I perquè ho crec així, formulo al senyor Conseller Primer una altra pregunta: Si realment la suspensió d'aquestes operacions preparatòries no implica l'ajornament de les eleccions mu-

nicipals, ¿vol explicar-me la V. S. què pot fer el Parlament avui per a celebrar les eleccions municipals el diumenge que ve? Si m'ho explica ho examinarem, i potser encara el Parlament podria acordar que les eleccions se celebrassin el diumenge. Però jo em trobo amb una Llei Electoral que determina que es presentessin les llistes el diumenge passat, i que hi hagi un termini entre la presentació de les llistes i la celebració de les eleccions, a fi que puguin fer-se totes les operacions preparatòries. ¿Vol dir-nos la V. S. com ho faria per a procedir d'altra forma?

Perquè si no m'ho explica arribarem a la conclusió que el Decret del Govern ve a prejudicar i a fer inevitable la resolució del Parlament, i en aquest cas arribem a la conclusió, senyor Conseller Primer, que jo formulava en la meua primera observació, que el Decret del Govern constituïa un delictes, o, com deia el senyor Lluhí amb un major eufemisme, constitueix un acte illegal; és a dir, que el Consell de la Generalitat havia usurpat les funcions del Poder legislatiu, suspenent per la seva pròpia autoritat, i sense poder-ho fer, una Llei votada pel Parlament, i procedint en contra de l'Estatut Interior de Catalunya.

Jo havia parlat de la possibilitat de reunir la Diputació permanent del Parlament. Jo reconec que realment la interpretació que hi dóna el senyor Lluhí, que això és pels casos en què el Parlament no funciona, és una interpretació que té la seva justificació; però, no obstant, jo he de dir, i crec que tothom hi haurà d'estar d'acord, que si en un cas d'extremada urgència produït en un dissabte, sense possibilitat de reunir el Parlament, el Govern de la Generalitat es troba en la necessitat, per una raó d'ordre públic, d'haver de prendre una d'aquelles decisions que estan reservades al Poder legislatiu, té el camí obert en el mateix Estatut interior de Catalunya, convocant la Diputació permanent i sotmetent-li el cas. El que no pot fer és prescindir de tot, del Parlament i de la Diputació permanent, sobreposar-se al Poder legislatiu i dictar per la seva pròpia voluntat un Decret que constitueix una infracció de la Llei.

I, per consegüent, senyor Conseller Primer, jo torno a insistir en això, en aquesta conseqüència o conclusió legal respecte de la qual, repetixo, els partits faran allò que creguin oportú, però que nosaltres aquí al Parlament, en quant significa una vulneració de les nostres facultats i una manca de respecte a les nostres atribucions, nosaltres, qualsevol que sigui l'acord que prengui la Majoria, hem de blasmar-lo en la seguretat que en el blasme ens acompanya l'opinió pública. Perquè, senyor Conseller Primer, és evident que no és possible dintre d'un règim normal i ordenat d'una democràcia, que quan hi ha una Llei que fixa una data i un procediment per anar a unes eleccions, el Consell Executiu, que és a l'ensemble el representant d'un dels partits en lluita, pugui prendre per la seva pròpia autoritat disposicions que vénen a variar, a vulnerar, a suspendre i a deixar sense efecte, les disposicions del Parlament, perquè això no és jugar net, i això en tot temps i en tot moment és un acte illegal que pot qualificar-se com una maniobra política blas-

mable. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Es per a contestar, també breument, les preguntes que acaba de formular el senyor Ventosa i Calvell.

Per què s'acordà la suspensió de les eleccions del diumenge? És aquesta la primera pregunta que fa. Senzillament, perquè el Govern de la Generalitat entenia que les reunions que havien de celebrar-se necessàriament per aquesta proclamació, podien fomentar considerablement el desordre públic iniciat ja en alguns pobles de Catalunya.

I, apart d'aquestes reunions, que necessàriament havien de tenir lloc el diumenge, el Govern de la Generalitat — i veurà com ara li faig una nova declaració —, sabia perfectament com en molts llocs de Catalunya per a la proclamació, per a l'aprovació d'aquestes llistes, hi havia convocats un nombre extraordinari d'actes públics que pel contingut de l'estat d'alarma proclamat per a tot el territori de la República, pel Govern de Madrid...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Vol dir-nos algun d'aquests llocs?

El Sr. CONSELLER PRIMER: Algun d'aquests llocs? Jo li donaré la llista completa; però entre ells, per exemple, Girona, que no crec que sigui un poble petit.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No; immortal!

El Sr. CONSELLER PRIMER: Moltes vegades; però potser una vegada més des de les visites de la V. S.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Però, què ha passat a Girona? ¿Què passa a Girona? (*Rumors. El senyor President demana ordre.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Hi ha, d'una manera terminant, la prohibició, donada la declaració d'estat d'alarma, de què es fessin aquestes reunions.

El Sr. LLUHÍ: Quines reunions?

El Sr. CONSELLER PRIMER: El Govern de la Generalitat coneixia com en moltes comarques de Catalunya hi havia pobles que precisament per la proclamació d'aquestes llistes tenien anunciada la celebració de reunions en les seves societats respectives, que no podien celebrar-se en virtut del contingut.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No pot ésser. (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: I el senyor Lluhí...

El Sr. LLUHÍ: Segons el Decret proclamant l'estat d'alarma, no és obligat.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Lluhí, ja farà ús de la paraula quan reglamentàriament la V. S. ho demani i la Presidència...

El Sr. LLUHÍ: Perdoni el senyor President que insisteixi en parlar, perquè el senyor Conseller Primer se m'adreçava i jo li volia contestar.

El Sr. PRESIDENT: Però, senyor Lluhí, tots

els senyors Diputats comprendran que necessàriament ha d'haver-hi un cert ordre. Està en l'ús de la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: El senyor Lluhí deu saber com dintre de l'estat d'alarma, el Governador General de Catalunya, en ús de les seves atribucions, havia disposat la suspensió de tots els actes de caràcter públic.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això són dificultats «al alimón».

El Sr. CONSELLER PRIMER: Això és una interpretació de la V. S. Crec que moltes vegades, el senyor Vidal i Guardiola, indubtablement perquè no és la seva especialitat, fa interrupcions que no tenen gran eficàcia.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ¡Estic disposat a explicar-li la meua interrupció!

El Sr. CONSELLER PRIMER: Preguntava el senyor Ventosa i Calvell com es farien les eleccions; i aquesta qüestió no ha entrat a determinar-la el Govern de la Generalitat, sinó que sotmet la qüestió a la Cambra perquè deliberi i prengui acord. *(Rumors.)*

El Sr. PRESIDENT: Es donarà lectura a un Decret de l'honorable senyor President de la Generalitat.

(El senyor Secretari dona lectura al següent)

«DECRET»

Com a president de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Governació i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller de Governació per a presentar al Parlament un Projecte de Llei proposant l'ajornament de les eleccions municipals que havien de celebrar-se a Catalunya el dia 17 del mes que som.

Barcelona, a 10 de desembre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Governació, Pere Mestres.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¿Ajornament *sine die*? Ah!, molt bé. *(Rialles i rumors en diversos llocs de la Cambra.)*

El Sr. CONSELLER PRIMER: No sigui maliciós, senyor Duran i Ventosa. Es tracta d'un Decret autoritzant la presentació i lectura del Projecte de Llei.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Governació donarà lectura al Projecte de Llei.

(Des de la tribuna de senyors Consellers el senyor Conseller de Governació dona lectura al següent Projecte de Llei:)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA»

L'actual agitació promoguda al país ha revestit tals caràcters i s'ha produït en tals circumstàncies que el Govern de la República s'ha vist precisat, com a mesura extraordinària de precaució, a decretar amb caràcter general, l'estat d'alarma que preveu l'art. 34 de la Llei d'Ordre Públic del 28 de juliol darrer.

Aquesta situació ha determinat al Govern de la Generalitat a dictar el Decret del 9 del mes que som, per virtut del qual foren suspeses les opera-

cions electorals de caràcter previ i fou disposat sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya la conveniència d'ajornar les eleccions, en espera de què el país retorni a la normalitat necessària per a la més eficaç emissió del sufragi.

Per tant, en atenció a les raons en les quals es recolza el Decret esmentat, el Conseller de Governació, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Queden ajornades les eleccions municipals convocades pel Decret del 13 de novembre proppassat, que havien de celebrar-se el pròxim dia 17 del mes que som.

Article 2.^{on} L'endemà del dia que sigui aixecat l'estat d'alarma declarat pel Decret del Govern de la República, el Govern de la Generalitat convocarà novament a eleccions municipals per tal que se celebrin el primer diumenge següent a la data en la qual es compleixin els trenta dies de període electoral que prevé l'art. 5.^{on} de la Llei del Parlament de Catalunya del 14 d'agost d'enguany.

Barcelona, 10 de desembre del 1933. — El Conseller de Governació, Pere Mestres.

El Sr. PRESIDENT: Per respondre a la urgència que el Govern reclama, i a fi de què es pugui reunir la Comissió de Governació, la Presidència sotmet a la Cambra la conveniència de suspendre la sessió. *(Assentiment.)* Resta suspesa la sessió.

(Són les set i divuit minuts de la vetlla. A les vuit i onze minuts es reprèn la sessió.)

(El senyor Secretari llegeix el següent:)

«DICTAMEN»

Reunida la Comissió Permanent de Governació sota la presidència del senyor Francesc Arnau i Cortina, amb assistència dels Vocals senyors Fontbernat, Folc, Simó i Bofarull, Vidal i Guardiola, Vallès i Pujals, i Tarradelles; actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosc, per tal de dictaminar sobre un Projecte de Llei proposant l'ajornament de les eleccions municipals que havien de celebrar-se a Catalunya el dia 17 del mes que som, tenint en compte la urgència del cas i discutit convenientment l'esmentat Projecte de Llei, la Comissió ha pres l'acord, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent Projecte de Llei, al qual s'acompanyen vots particulars:

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Queden ajornades les eleccions municipals convocades per Decret del 13 de novembre proppassat, que havien de celebrar-se el pròxim dia 17 del mes que som.

Article 2.^{on} L'endemà del dia en el qual sigui aixecat l'estat d'alarma declarat per Decret del Govern de la República, el Govern de la Generalitat convocarà novament a eleccions municipals per tal

que es celebrin el primer diumenge següent a la dada en la qual es compleixin els trenta dies de període electoral que preveu l'art. 5.ª de la Llei del Parlament de Catalunya del 14 d'agost d'enguany.

Palau del Parlament, 11 de desembre del 1933.
— El President, F. Arnau. — El Secretari, J. Bilbeny.

(*A continuació llegeix el següent vot particular:*)

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de presentar el següent vot particular al dictamen d'ajornament de les eleccions municipals:

VOT PARTICULAR

Les eleccions municipals tindran lloc el diumenge, dia 24 de desembre, devent-se fer el dia 17 la presentació de llistes de candidats en la població on no va fer-se el dia 10.

Palau del Parlament, 11 de desembre del 1933.
— Vallès i Pujals, Vidal i Guardiola.»

(*Finalment, dóna lectura a la següent proposició:*)

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de sotmetre a l'aprovació del Parlament la següent

PROPOSICIÓ

El Parlament de Catalunya, després de prendre coneixement del Decret que se li acaba de notificar, i oïdes les manifestacions de l'honorable senyor Conseller Primer, acorda aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat, expressar el seu condol per les víctimes innocents i pels que han caigut en el compliment del seu deure, i oferir el concurs de la seva confiança per ajudar el Govern a dominar el conflicte d'ordre públic i a retornar la pau a Catalunya i a la República.

Palau del Parlament, 11 de desembre del 1933.
— Ll. Companys, Torres, Tauler, Fàbrega, Rovira i Virgili, Riera, Irla, Cerezo, Puig i Ferrater, Soler i Bru.»

El Sr. COMPANYS (L.): Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluís Companys.

El Sr. COMPANYS (L.): Breus paraules en nom de la Majoria, la representació de la qual a aquest efecte se m'ha confiat incidentalment, per a defensar aquesta proposició. I com que en realitat aquesta proposició no necessita defensa, no faré un discurs, perquè ja s'ha establert aquí la polèmica necessària perquè cada Minoria prengui la posició que li correspon.

Aquest vot de confiança o aquesta proposició conté tres extrems. El primer, fa referència a les mesures preses pel Govern de la Generalitat; el segon extrem, fa referència a expressar el condol del Parlament de Catalunya per les víctimes innocents i pels que han caigut en el compliment del seu deure, dels que servint els interessos de la societat i de l'ordre públic han donat la seva vida; i en tercer terme, dóna un vot de confiança en aquest moments al Govern, perquè la seva moral, ja enrobustida per les persones que del mateix formen part, es vegi augmentada davant dels esdeveniments que se succeeixen.

Ja tots saben que aquests esdeveniments no tenen una gravetat extraordinària; són incidències delicades, com sovint es produeixen. Però el Govern necessita prendre mesures; i davant d'aquest cas, tota vegada que està declarat l'estat d'alarma, és una condició de responsabilitat política per part de Majories i Minories, per part de sectors governants i no governants, manifestar llur ajuda al Govern constituït, sigui aquest el que sigui. Jo m'atreviria a esperar que deixant per altra moment les polèmiques partidistes i els punts de vista ja expressats en el debat que s'ha promogut, aquesta proposició pogués ésser votada per totes les Minories, i m'atreviria a esperar-ho guardant cadascú els seus punts de mira, i havent manifestat cadascú quins són aquests per la seva responsabilitat futura; i m'atreviria a esperar-ho encara més vivament per part d'aquelles minories que, estant distanciades de nosaltres, no se'ls hi pot negar el seu fort republicanisme i l'esperit de sacrifici en tot moment que sigui necessari per a la defensa de Catalunya i la República.

Per això i sense afegir cap més paraula, en representació de la Majoria, ens ratifiquem en la nostra proposició de confiança i ajuda al Govern. (*Aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: La proposició que acaba de defensar el senyor Companys té dos extrems. En un d'ells, en el primer es diu: «acorda aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat»; i nosaltres, que amb anterioritat hem censurat aquestes mesures i que hem expressat respecte de les mateixes el nostre concepte, evidentment no podem votar aquest extrem.

Un altre extrem és expressar el seu condol per les víctimes innocents i pels que han caigut en el compliment del seu deure. I nosaltres, explícitament en la meua intervenció primera, hem expressat abans que ho expressés el Govern el nostre sentiment per les víctimes innocents caigudes i explícitament pels que han caigut en el compliment del seu deure. I hi ha un tercer extrem que diu: «oferir el concurs de la seva confiança per ajudar el Govern a dominar el conflicte d'ordre públic i retornar la pau a Catalunya i a la República». En aquest tercer extrem, si se suprimeixen les paraules «seva confiança», no tindriem cap inconvenient en votar-lo. Nosaltres estem disposats a oferir el nostre concurs per ajudar el Govern a dominar el conflicte d'ordre públic i retornar la pau a Catalunya i a la República; i si així es digués en la proposició, sense afegir «de la seva confiança», no hi hauria per la nostra part cap inconvenient en votar-ho. Però si la proposició es manté així, o sigui, si es vol mantenir aquesta redacció actual, com que desgraciadament aquesta confiança, nosaltres no la sentim, ens veuríem precisats a votar en contra d'aquest extrem. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*) Si aquesta proposició es votés per parts, nosaltres votariem a favor del segon extrem, i també a favor del tercer extrem, sempre que es modifiqués en el sentit que hem indicat, o sigui, suprimint les paraules

«la seva confiança», i votariem en contra del primer extrem. Però si es vota la proposició conjuntament, amb aquestes explicacions que fixen la nostra posició, hauríem de votar en contra. (*Molt bé, molt bé! en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. COMPANYS (L.): Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Companys té la paraula.

El Sr. COMPANYS (L.): Crec interpretar el sentiment de la Majoria, si dic que per part d'aquesta no hi ha inconvenient en què es voti per parts aquesta proposició. I tenim la completa seguretat que la Majoria, perquè està d'acord amb la mateixa, no dubtarà en aprovar l'obra del Govern en aquest cas concret, i, per tant, el Govern serà assistit per la majoria parlamentària.

Quant al tercer dels extrems, o sigui a la supressió de les paraules de la «seva confiança», que ha demanat el senyor Ventosa i Calvell, com sigui que nosaltres no anem a realitzar aquí un acte d'habilitat política i sabem que aquest Govern té la confiança de la Majoria, plena i absoluta, no tenim cap inconvenient tampoc, sabuda aquesta adhesió de la Majoria, en retirar l'expressió esmentada, si això fa possible una votació categòrica i unànime de tot el Parlament català.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Primerament, he de parlar per cortesia a les paraules que, d'una manera directa, ens ha adreçat el senyor Companys, i després, per la finalitat política, i en aquests moments àdhuc patriòtica, de la proposició, ens veiem obligats a fixar la nostra posició respecte de la votació.

¿Acorda el Parlament de Catalunya aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat? Si aquestes fan referència a l'ordre públic, sí. ¿Acorda aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat incluint entre elles la suspensió de les eleccions?

El Sr. COMPANYS (L.): Naturalment, es refereix a totes.

El Sr. LLUHÍ: Llavors, no. Expressar el seu condol per les víctimes innocents? D'acord en aquest extrem. I, quant al tercer extrem, preferim també que s'hagi retirat la paraula «confiança». Ajudar el Govern, sí. Fer constar la confiança, no; perquè això implica un caràcter polític i en aquest sentit no hi estem d'acord.

El Sr. COMPANYS (L.): Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Companys.

El Sr. COMPANYS (L.): Vull que quedi ben clar davant de l'opinió pública que aquesta Majoria treu la paraula «confiança» per a no allargar aquesta sessió fent una altra proposició de confiança, però que el Govern té tota la confiança de la Majoria. A aquest sol i únic objecte, jo admeto les insinuacions vingudes d'altres sectors de la Cambra i demano que es voti la proposició per apartats i es retiri la susdita paraula confiança, fetes les manifestacions anteriors.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Em trobava absent del saló en el moment de discutir-se la pro-

posició i he demanat per parlar per a fer constar el suport d'aquesta Minoria, que està conforme amb l'esperit que anima la proposició.

Realment, la paraula «confiança», tractant-se d'elements que no formem part de la Majoria, preferiríem que no hi fos; però en tot l'altre hi estem d'acord, perquè creiem que en aquests moments tenim el deure patriòtic d'estar al costat del Govern de Catalunya per actuar com sigui precis per a sortir de les circumstàncies actuals.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Només per a recolzar la proposició en allò que fa referència al que no es contradiu en el que havem manifestat abans. Tot el que sigui aprovar les disposicions que respecte de l'ordre públic hagi adoptat el Govern, té el nostre recolzament, com també el tenen les mesures a adoptar en el successiu, sempre que, com és natural, se'n dongui compte a la Cambra.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació per parts, de la proposició incidental.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo demano que sigui nominal la votació de la primera part de la proposició.

(*Es procedeix a la votació nominal de la primera part, que diu:*)

«Aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat.»

(*En iniciar-se la votació, el Govern es retira del banc roig.*)

(*Aquesta primera part ha quedat aprovada per trenta-set vots, en contra vuit vots, d'acord amb les següents llistes de votació:*

(*Senyors Diputats que han dit SI:*

Sr. Andreu.
Sr. Armendares.
Sr. Arnau.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Bilbeny.
Sr. Bru.
Sr. Canturri.
Sr. Casademunt.
Sr. Cerezo.
Sr. Colldeforns.
Sr. Companys (L.)
Sr. Companys (J.)
Sr. Cunillera.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres i Duran.
Sr. Folch.
Sr. Fontbernà.
Sr. Galés.
Sr. Guinart.
Sr. Irla.
Sr. Magre.
Sr. Puig i Ferrater.
Sr. Ribes.
Sr. Riera.
Sr. Rovira i Virgili.
Sr. Sallés.
Sr. Sauret.
Sr. Soler i Bru.
Sr. Tauler.

Sr. Torres.
Sr. Viadiu.
Sr. Ruiz.
Sr. Serra i Hünter.
Sr. Gerhard.
Sr. Dot.
Sr. Casanovas.

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Carreres i Artau.
Sr. Duran i Ventosa.
Sr. Tries de Bes.
Sr. Vallès i Pujals.
Sr. Valls i Taberner.
Sr. Ventosa i Calvell.
Sr. Vidal i Guardiola.
Sr. Martínez i Domingo.

S'aproven per unanimitat les altres dues parts de la proposició.)

(La redacció definitiva d'aquesta proposició, és la següent:)

«El Parlament de Catalunya, després de prendre coneixement del Decret que se li acaba de notificar, i oïdes les manifestacions de l'honorable senyor Conseller Primer, acorda:

Primer. — Aprovar les mesures preses pel Govern de la Generalitat.

Segon. — Expressar el seu condol per les víctimes innocents i pels que han caigut en el compliment del seu deure; i

Tercer. — Oferir el concurs al Govern per a dominar el conflicte d'ordre públic i retornar la pau a Catalunya i a la República.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen

de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu.

3. Discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei de majoria i habilitació d'edat.

5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Cultura sobre el Consell de Cultura de la Generalitat.

6. Discussió dels títols VII a XII del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

7. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar i de Rafael Campalans i Puig.

8. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei prorrogant per tres mesos el termini concedit a la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les Finances municipals.

9. Discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre la Proposició de Llei referent a modificació en l'articulat de la primera part de la Llei Municipal de Catalunya.

10. Discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.

11. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei ajornant les eleccions municipals.

(S'aixeca la sessió a dos quarts de nou de la vetlla.)

